

ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Journal of the Faculty of Divinity of Çukurova University

Cilt / Volume: 23 • Sayı / Issue: 2 • Aralık / December 2023 • 346-363

e-ISSN: 2564-6427 • DOI: 10.30627/cuilah.1349579

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ DEĞERLER EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA AİLE KATILIMININ İNCELENMESİ

*Investigation into Parental Involvement in the Institutions that Provide Values
Education in the Early Childhood*

İsmet Ayşegül YILDIRIM

Kur'an Kursu Öğreticisi, Diyanet İşleri Başkanlığı, İstanbul, Türkiye
Quran Course Instructor, Presidency of Religious Affairs, İstanbul, Türkiye
aysegul.yildirim@hotmail.com.tr <https://orcid.org/0000-0002-8745-8852>

Oğuz KELEŞ

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim
Bölümü, İstanbul, Türkiye
Assistant Professor, 29 May University, Faculty of Education, Department of
Elementary Education, İstanbul, Turkey
okeles@29mayis.edu.tr <https://orcid.org/0000-0003-0698-7734>

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/ Received: 24.08.2023

Kabul Tarihi/Accepted: 06.11.2023

Yayın Tarihi/Published: 31.12.2021

Bu çalışma, "Erken Çocukluk Dönemi Değerler Eğitimi Veren Kurumlarda Aile Katılımının İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

İntihal Taraması/Plagiarism Detection: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi/This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur/It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited (İsmet Ayşegül Yıldırım- Oğuz Keleş).

Telif/Copyright: Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/Published by Çukurova University Faculty of Divinity, 01380, Adana, Turkey. Tüm Hakları saklıdır / All rights reserved.

ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİ DEĞERLER EĞİTİMİ VEREN KURUMLARDA AİLE KATILIMININ İNCELENMESİ

Investigation into Parental Involvement in the Institutions that Provide Values Education in the Early Childhood

Öz

Bu çalışmanın amacı erken çocukluk dönemi değerler eğitimi veren kurumlarda aile katılımının incelenmesidir. Durum çalışması deseninde yürütülen araştırmada, İstanbul ili Ümraniye ilçesinde 2021-2022 eğitim-öğretim yılında farklı iki 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarında görev yapan 5 öğretici ve 5 veli ile yüz yüze görüşme yapılmış; Türkiye'nin çeşitli illerindeki 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarında görev yapan 205 öğreticiye de "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Aile Katılım Stratejilerini Belirleme Ölçeği (AKSBÖ)" uygulanmıştır. Veri analizinde nitel veriler üzerinde içerik analizi yapılmış; nicel veriler bilgisayar ortamında değerlendirilerek betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Ölçek sonucuna göre öğreticilerin en çok tercih ettikleri aile katılımı stratejilerinin öğretmen-aile iletişim temelli stratejiler ve ev temelli stratejiler olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğreticilerin öğretmen temelli stratejilere nadiren, okul-aile temelli stratejilere ara sıra yer verdikleri belirlenmiştir. Benzer şekilde öğreticilerle ve velilerle yapılan görüşmeler sonucunda öğreticilerin ve velilerin aile katılımı ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıkları, 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarında aile katılımının yeterli düzeyde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Erken Çocukluk Dönemi, Değerler Eğitimi, 4-6 Yaş Kur'an Kursları, Aile Katılımı.

Abstract

This study aims to investigate parental involvement in institutions providing values education in the early childhood period. In the case study design, face-to-face interviews are conducted with 5 educators and 5 parents working in two different 4-6 age group Quran courses in the Ümraniye district of Istanbul during the 2021-2022 academic year. Additionally, the "Preschool Teachers' Family Involvement Strategies Identification Scale (PFISIS)" is administered to 205 educators working in Quran courses for the 4-6 age group in various cities of Turkey. Content analysis is conducted on qualitative data for data analysis, and quantitative data are evaluated using descriptive statistics. According to the scale results, it is determined that the most preferred parental involvement strategies by educators are teacher-parent communication-based strategies and home-based strategies. Moreover, educators are found to rarely employ teacher-based strategies and occasionally to use school-parent based strategies. Similarly, through interviews conducted with educators and parents, it is concluded that both educators and parents lack sufficient knowledge about parental involvement and that parental involvement in Quran courses for the 4-6 age group reach an insufficient level.

Keywords: Early Childhood Period, Values Education, 4-6 Age Quran Courses, Parental Involvement.

GİRİŞ

Aile, çocuğun doğduğu andan itibaren hayata dair ilk bilgilerini edindiği, davranış, tutum ve inançlarının şekillendiği, ilk iletişiminin gerçekleştiği toplumun en küçük ve en temel yapısıdır. Aynı zamanda aile, yaşamın ilk yıllarını oluşturan erken çocuklukta, çocuğun bakımı ve eğitiminden sorumlu ilk kurumdur. Bu nedenle çocuğun yetişmesinde en önemli rol ve sorumluluk anne babalara aittir. Bu rol çocuğun erken çocukluk eğitim kurumuna başlamasına kadar devam eder. Her ne kadar kurumların katkıları, ailenin çocuğun yetişmesindeki sorumluluğunu yerine getirmesine yardımcı olsa da onun önemini ve sorumluluğunu azaltmaz (Aslan & Bozan, 2020; Güven vd., 2017; Oktay, 1999).

Çocuğu akranlarıyla sağlıklı ve güvenli bir ortamda bir araya getiren erken çocukluk eğitim kurumları ise, onun gelişim alanlarını destekleyecek çeşitli çevre zenginliği sunarak çocuğun var olan potansiyelini, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarmasını ve geliştirmesini sağlamaktadır (Günay Bilaloğlu, 2020). Aynı zamanda ahlaki, bireysel ve toplumsal değerlere sahip, sağlam bir kişilik gelişimini desteklemektedir. Bu eğitim kurumlarının amaçlarına ulaşabilmesi, çocukların bu eğitimde başarılı olabilmesi ve gereken şekilde yararlanabilmesi öncelikle iyi ve kaliteli hazırlanmış bir erken çocukluk eğitim programına bağlıdır (Çağdaş & Seçer, 2015). Ancak bir erken çocukluk eğitim programı ne kadar iyi ve kaliteli hazırlanmış olursa olsun, aile çocuğun eğitimine katılmadığı ve aile ile öğretmen iş birliği içinde olmadığı sürece gereken başarı ve etki elde edilememektedir. Bu nedenle çocuğun eğitiminin başarıya ulaşması, eğitimde istenen verimin yakalanması, kalıcı davranış değişikliklerinin oluşabilmesi amacıyla hem ailenin hem de öğretmenin iş birliği içinde olması gerekmektedir. Bu gereklilik ise aile katılımı kavramını ortaya koymaktadır.

Aile katılımı, genel anlamda ailelerin çocuk gelişimi ve eğitimi noktasında eğitilmesi, okul ve aile arasındaki iletişimin sürekli hale gelmesi, kısaca çocuğun eğitimine destek sunma yollarıdır. Diğer bir ifadeyle aile katılımı, anne babaların kendilerine ve çocuklarına yarar sağlamak amacıyla yeteneklerini erken çocukluk eğitim programında ortaya koyma sürecidir (Tezel Şahin & Ünver, 2005). Bu süreç öğretmenlerle ailelerin, çocuğun gelişimi ve eğitiminde birbirlerine destek olarak karşılıklı sürdürdükleri iletişim ve etkileşimi içermektedir. Bu etkileşim sırasında öğretmenler, ailede çocuğun gelişimi ve eğitimi hakkında yapılanlardan haberdar olurken, ailelerde okulda yapılanlar hakkında öğretmenler tarafından bilgilendirilerek hem birbirlerini tanıma fırsatı bulurlar hem de çocuğa yarar sağlarlar. Aile katılımı sadece çocuğa yarar sağlamakla kalmayıp ailelere ve öğretmenlere de katkı sunmaktadır. Ailelerin eğitim sürecine aktif katılımlarının sağlanması, ailelerin hem öğretmenle hem de okulla etkili bir iletişim ve kaliteli iş birliği kurması açısından önemlidir. Bu nedenle öğretmenlerle ailelerin birlikte hareket etmeleri, ailelerin çocuğun eğitimine katılmaları gerekmektedir. Ailelerin çocuklarının eğitimine katılmaları okul, aile ve öğretmen arasında iletişimin güçlendirilmesine destek sunarak, ev ve okul arasında bütünlüğü ve devamlılığı sağlayacağından eğitim programının başarılı olmasına, çocuğun gelişimine ve eğitimine katkı sağlayacaktır (Atakan, 2010; Kurtuldu, 2010).

Aile katılımının çocuğun kişiliği, akademik başarısı ve sosyal ilişkileri üzerinde olumlu etkilerinin olduğu gibi çocuğun değer eğitiminde de önemi yadsınamaz derecede büyüktür. Nitekim çocuğun eğitimi sırasında yalnız akademik başarısına odaklanmak yeterli değildir. Sadece başarılı insan yetiştirmeye odaklanmanın yanında bireysel, toplumsal ve ahlaki değerlere sahip bireyler yetiştirmek de önemlidir. Zira değerlere sahip bir birey yetiştirilemediğinde başarılı ama bencil, mutsuz ve verimsiz insanlar topluluğu oluşabilmektedir. Bu nedenle çocuğun eğitim hayatında değerlerin yer alması gereklidir. Çünkü değerler, insana özgü olan düşünme, karar verme, eylemde bulunma gibi bütün bilişsel ve davranışsal süreçler üzerinde etkilidir (Sapsağlam, 2020) ve erken çocukluk dönemi göz önünde bulundurulduğunda çocuklara kazandırılan ve öğretilen her şey onlarla büyüyecektir.

Son yıllarda ülkemizde ve dünyada değerler önemini kaybetmeye başlamış, bireylerin birbirine karşı sabrı azalarak şiddet eğilimi ve asabiyet artmış, karşılıklı olması gereken saygı, sevgi, merhamet ve hoşgörü azalmaya başlamıştır (Kurtbaş, 2019). Sağlam karakterli, toplumsal,

ahlaki ve bireysel değerlere sahip bireylerin yetişebilmesi önemli hale gelmiştir. Bu çerçevede çocuğun geleceğinin şekillenmesinde önemli rol oynayan erken çocukluk döneminde değerler eğitimi hem MEB okul öncesi kurumlarında hem de DİB 4-6 yaş Kur'an kurslarında özellikle ele alınan bir konu haline gelmiştir. Ancak sağlam karakterli, içinde yaşamış olduğu toplumun düzenini bozmayan, değerlerine sahip bireyler yetiştirilebilmesi için erken çocukluk döneminden itibaren aileler eğitim sürecine dahil edilmelidir. Bu nedenle aile katılımı değerler eğitimi çalışmalarında oldukça önemlidir.

Bu doğrultuda çeşitli çalışmalar yapılmış, erken çocukluk döneminde aile katılımı uygulamaları kapsamında daha çok okul öncesi eğitim kurumlarında gerçekleştirilen aile katılım çalışmalarının belirlendiği görülmüştür (Abbak, 2008; Akkaya, 2007; Aktaş Arnas, 2002; Atakan, 2010; Doğrul vd., 2021; Görür, 2020; Işık, 2007; Sağlam & Çalışkan, 2017; Tezel Şahin & Yıldırım, 2018; Ünüvar, 2010). Bununla birlikte aile katılımında karşılaşılan sorunlar ve engellere yönelik araştırmalar da bulunmaktadır (Ersen, 2020; Günay Bilaloğlu, 2014; Günay Bilaloğlu & Aktaş Arnas, 2019; Kazak, 1998; Koçak, 1991; Kurtuldu, 2010). Aynı zamanda aile katılımının değerlendirilmesi kapsamında yönetici, öğretmen ve aile görüşlerinin incelendiği çalışmalar da dikkat çekmektedir (Abbak, 2008; Abu & Kaymaz, 2020; Akkaya, 2007; Atakan, 2010; Doğrul vd., 2021; Erdoğan & Demirkasımoğlu, 2010; Genç, 2005; Görür, 2020; Güven vd., 2017; Güzelyurt vd., 2019; Kurtbaş, 2019; Kurtuldu, 2010; Ok, 2016'a, 2016b; Öz Doğan, 2018; Tezel Şahin & Yıldırım, 2018; Ünüvar, 2010). Aile katılımı çalışmalarının çocukların gelişim alanlarına katkısı üzerine odaklanan araştırmalar da mevcuttur (Durualp vd., 2016; Ekinci Vural, 2006; Göktaş, 2015; Günay Bilaloğlu, 2014; Gürşimşek, 2003; Kızıldaş, 2009).

İlgili literatür tarandığında bu çalışmaların MEB okul öncesi eğitim kurumlarında yapıldığı görülmüş, erken çocukluk eğitim kurumlarından biri olan DİB 4-6 yaş Kur'an kurslarında, değerler eğitimi uygulama çalışmalarında aile katılımının ne durumda olduğuna ilişkin yapılan bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu noktada durum saptaması yaparken öğretmenlerin erken çocukluk dönemi değerler eğitimi uygulama çalışmalarında en çok yer verdikleri aile katılım stratejilerinin belirlenmesi, aynı zamanda hem öğretmenlerin hem de velilerin aile katılımı ile ilgili düşüncelerinin alınması planlanmıştır. Yapılan bu araştırma ile DİB 4-6 yaş Kur'an kurslarında değerler eğitimi uygulama çalışmalarında aile katılımının öğretici ve veli görüşleri açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda araştırmada DİB 4-6 yaş Kur'an kurslarında aile katılımına ilişkin aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğreticilerin erken çocukluk dönemi değerler eğitimi uygulamalarında yer verdikleri aile katılımı stratejileri nelerdir?
2. Öğreticilerin değerler eğitiminde aile katılımına ve aile katılımı stratejilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Velilerin değerler eğitiminde aile katılımına ve aile katılımı stratejilerine ilişkin görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, kullanılan ölçme araçları, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma bir durum çalışmasıdır. Durum çalışması, araştırmacının bir durum betimlemesi ortaya koymak amacıyla, güncel bir durum ya da gerçek yaşam içerisindeki durumlar hakkında mülakat, gözlem, görsel-ışitsel materyaller, raporlar ve dokümanlar aracılığıyla derinlemesine bilgi topladığı nitel bir yaklaşımdır (Creswell, 2021).

Stake'e (2005) göre üç farklı şekilde yapılabilen durum çalışmaları araştırmanın konusuna göre içsel, bütünlük ve araçsal olmak üzere çalışılabilir. İçsel durum çalışması, araştırmacının özel olarak ilgili olduğu bir konu ile gerçekleştirilir. Bütünlük durum çalışması birden fazla durumun incelenmesini kapsarken, araçsal durum çalışmasında durumun süreci, yapısı,

uygulanan faaliyetler incelenir (Akt., Çetin, 2017). Bu araştırmada araçsal durum çalışması benimsenmiş ve DİB 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarında değerler eğitimi uygulama çalışmalarında öğretmenlerin hangi katılım stratejilerini sıklıkla kullandığı, bu stratejileri kullanımın belli değişkenlere göre farklılık oluşturup oluşturmadığı, öğretici ve velilerin aile katılımına dair görüşlerinin neler olduğuna odaklanılmıştır.

Durum çalışmalarında gözlemler, anketler, saha alımları, yüz yüze görüşmeler, arşiv kayıtları, işitsel ve görsel materyaller, yazılı metin incelemesi gibi farklı veri toplama yöntemlerinin olabildiğince birlikte kullanılması önerilmektedir (Özmantar, 2020). Nitekim bu şekilde araştırmanın veri tabanı zenginleşmiş, ulaşılabilecek sonuç daha geniş bakış açısıyla irdelenmiş ve geçerlik- güvenirliliği önemli ölçüde artmış olacaktır (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu araştırmada durum hakkında detaylı bilgi ortaya koyabilmek amacıyla öğretmenler ve velilerle yüz yüze görüşme yapılmış, kişisel bilgi formu kullanılmış, ayrıca öğretmenlere ölçek uygulanmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Çok yönlü bir araştırma yapmak amacıyla bu çalışmada iki ayrı çalışma grubuna yer verilmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunun seçiminde amaçlı örnekleme türlerinden kolay ulaşılabilecek durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır (Creswell, 2021; Yıldırım & Şimşek, 2021). Araştırmanın nicel boyutunda çalışma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin çeşitli illerindeki 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarında görev yapan 205 Kur'an Kursu öğreticisi oluşturmaktadır. Araştırmanın nitel boyutunun çalışma grubunda ise İstanbul ili Ümraniye ilçesinde 2021-2022 eğitim öğretim yılında Ümraniye Müftülüğüne bağlı iki ayrı 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarında görev yapan 5 öğretici ve 5 veli yer almaktadır. Araştırmaya katılan kişiler tamamen gönüllülük esasına dayanarak çalışmaya katkı sağlamışlardır.

2.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları

Bu çalışmada araştırmacı tarafından araştırmanın amaçları doğrultusunda veri toplama araçları olarak;

1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Aile Katılım Stratejilerini Belirleme Ölçeği
2. Görüşme Formu

Araştırmanın ilk aşamasında öğretmenlerin erken çocukluk eğitim kurumunda aile katılımını ne düzeyde gerçekleştirdiği, hangi tür katılımların daha fazla olduğu veya hangi tür etkinliklerin eksik kaldığının bilinmesi bakımından öğretmenlerin aile katılımı çalışmalarına ilişkin görüşlerini almak amacıyla araştırmacı tarafından öğretmenlere ölçek uygulanmıştır. Araştırmada kullanılan "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Aile Katılım Stratejilerini Belirleme Ölçeği (AKSBÖ)", Keleş ve Dikici Sığırtmaç (2016) tarafından geliştirilmiştir. 30 maddeden oluşan ölçekten dört faktör elde edilmiştir. 1. faktör dokuz maddeden oluşup "öğretmen-aile iletişim temelli", 2. faktör yedi maddeden oluşup "öğretmen temelli", 3. faktör beş maddeden oluşup "ev temelli" ve 4. faktör dokuz maddeden oluşup "okul- aile eğitimi temelli" olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin geneli için Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .91 olarak tespit edilmiş; birinci faktör için .82, ikinci faktör için .86, üçüncü faktör için .92 ve dördüncü faktör için .83 olarak bulunmuştur (Keleş & Dikici Sığırtmaç, 2016). Ölçeğin likert skalası "Her zaman", "Sık sık", "Ara sıra", "Nadiren", "Hiçbir zaman" şeklinde 5'li olarak derecelendirilmiştir. Ölçek, internet tabanlı uygulamaya aktarılarak (Google Form), Türkiye'nin çeşitli yerlerinde görev yapmakta olan 4-6 Yaş Kur'an Kursu öğretmenlerine ulaştırılmış ve 205 öğretmenlerden görüş alınmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında yönlendirici olmayan ve yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmanın amacına paralel olarak öğretmenlere ve velilere ayrı görüşme soruları uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları araştırmacı tarafından ilgili literatür ve araştırmanın alt amaçları doğrultusunda geliştirilmiştir. Hazırlanan formlar soruların geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne sunulmuş, geri bildirim sonucu dönütler

doğrultusunda bazı soruların ifadeleri değiştirilmiş ve yeni sorular eklenmiştir. Düzenlenen görüşme soruları kapsam geçerliği ile ilgili olarak 4-6 yaş grubu Kur'an kursu öğretici ve velisine pilot çalışma amacıyla uygulanmıştır. Ortaya çıkan eksiklikler belirlenmiş ve giderilmeye çalışılmıştır. Görüşme formları iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde onam formu ve yaş, eğitim durumu, çocuk sayısı vb. soruların yer aldığı kişisel bilgi formu yer almaktadır. İkinci bölümünde ise öğretmenlerin ve velilerin aile katılımına dair görüşlerine yönelik toplam 8'er soru yer almaktadır. Bu soruların tamamı açık uçlu sorulardan oluşup, derinlemesine görüş alınmaya çalışılmıştır. Verilen cevapları derinleştirmek amacıyla sonda sorular eklenmiştir. Görüşme formları, kolay ulaşılabilir durum örneklemesi yoluyla belirlenen 2 ayrı kursta görev yapan 5 kadın öğretici ve o kurslarda çocuğu eğitim gören 5 kadın veliye uygulanmıştır. Araştırma uygulanmadan önce "İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan", 28.04.2022 tarihinde gerekli yasal izinler alınmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın birinci kısmında 4-6 yaş grubu Kur'an kursu öğretmenlerine uygulanan ölçek istatistiksel veriler ışığında analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler bilgisayar ortamında değerlendirilerek, çözümleme aşamasında SPSS Programı kullanılmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda standart sapma, aritmetik ortalama verilmiştir.

Araştırmanın ikinci kısmında öğretici ve velilerle görüşme sonucu elde edilen veriler araştırmacı tarafından incelenmiştir. İçerik analizinde amaç, verilerin derinlemesine incelenerek, verilerde gizli kalmış anlam ve kavramlara ulaşmaktır (Cansoy & Türkoğlu, 2020). İçerik analizinde analizin ilk basamağı olan açık ve seçici kodlama süreci takip edilmiştir. Buna göre, araştırmacı tarafından öğretici ve velilerle yapılan görüşme sonucu yazılı hale getirilen görüşme metni parçalara ayrılarak birkaç kez okunmuş, olası kodlarla ilgili notlar alınmıştır. Kodlama sürecinde ilgili literatür, araştırma ve görüşme soruları göz önünde bulundurularak kodlama yapılmıştır. Görüşme verilerinin rapor haline getirilmesinde var olan durumu betimlemek esas alınmıştır. Betimleme sırasında doğrudan alıntılara yer verilerek, görüşme yapılan kişilerin bakış açılarını yansıtmak ve betimlenen durumu okuyucunun zihninde canlandırmak amaçlanmıştır. Bulguları sunarken etik olması açısından 4-6 yaş grubu Kur'an kursu öğretmenlerinden alıntı yapıldığında "Ö", 4-6 yaş grubu Kur'an kursu velisinden alıntı yapıldığında "V" gibi kısaltmalar kullanılmış ve harflerin yanına verilen numaralarla hangi katılımcıdan alıntı yapıldığı belirtilmiştir ("Ö.5").

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın farklı veri toplama araçları uygulanarak elde edilen bulgularına yer verilmiştir. Bütünlüğü sağlayabilmek amacıyla bulgular araştırmanın amaçları doğrultusunda ele alınmış; araştırma sorularına ilişkin bulgular, tablolar, açıklamalar ve görüşmecilerden doğrudan yapılan alıntılar aracılığıyla sunulmuştur.

3.1. Öğreticilerin Erken Çocukluk Dönemi Değerler Eğitimi Uygulamalarında Yer Verdikleri Aile Katılımı Stratejilerine Dair Görüşleri ile İlgili Bulgular

Araştırmaya katılan 205 öğreticinin değerler eğitimi uygulamalarında sıklıkla yer verdikleri aile katılım stratejilerine **Tablo 1.**'de yer verilmiş ve tablo açıklamaları yapılmıştır.

Tablo 1. Öğreticilerin Değerler Eğitiminde Yer Verdikleri Aile Katılım Stratejilerine Ait Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Boyut	n	\bar{X}	ss
Öğretmen-Aile İletişim Temelli	205	3.84	.57
Öğretmen Temelli	205	2.17	.65
Ev Temelli	205	3.84	1.32
Okul-Aile Eğitimi Temelli	205	3.21	.69

Toplam	205	3.27	.61
---------------	-----	------	-----

Tablo 1.'de öğretmenlerin değerler eğitimi çalışmalarında yer verdikleri aile katılım stratejilerinin sıklık düzeyine dair bulgular verilmiştir. Tabloya göre öğretmenlerin, değerler eğitimi uygulamalarında öğretmen-aile iletişim temelli stratejileri "sık sık" düzeyinde kullandığı (\bar{X} = 3.84), aynı düzeyde ev temelli stratejilere de uygulamalarında yer verdikleri (\bar{X} = 3.84), okul-aile temelli stratejileri "ara sıra" düzeyinde kullandıkları (\bar{X} = 3.21), öğretmen temelli stratejilere ise "nadiren" yer verdikleri (\bar{X} = 2.17), son olarak ölçeğin tamamında yer alan stratejileri toplam puanda görüldüğü üzere "ara sıra" düzeyinde (\bar{X} = 3.27) uyguladıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

3.2. Öğretici Görüşmeleri Sonucu Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde öğretmenlerle yapılan görüşme bulgularına yer verilmiştir. Öğreticilerle yapılan görüşmeler neticesinde değerler eğitimi çalışmalarında aile katılımına dair öğretici görüşlerinin beş alt temadan oluştuğu görülmüştür. Bunlar; *tanımlama, öğretmenlere göre aile katılımı etkinlikleri, değerler eğitiminde aile katılımı, veli iletişim etkinlikleri ve öneriler* şeklinde isimlendirilmiştir. Öğreticilerin değerler eğitimi çalışmalarında aile katılımına yönelik görüş ve düşüncelerine ilişkin bulgular aşağıda **Tablo 2.**'de gösterilmiş, alt temaların açıklamaları öğretmenlerin bakış açılarını yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilerek yapılmıştır.

Tablo 2. Öğreticilerin Aile Katılımına Dair Görüş ve Düşüncelerine İlişkin Bulgular

Tema	Alt Tema	Kod
Öğreticilere Göre Aile Katılımı	Tanımlama	İletişim Halinde Olmak Çocuğu ve Aileyi Tanımak Desteklemek Aileyi Eğitime Dahil Etmek Aile Eğitimi
	Aile Katılımı Etkinlikleri	Etkinlik Gönderme Sınıf İçi Etkinlik Piknik Küçük Notlar Aile Eğitimi
	Değerler Eğitiminde Aile Katılımı	Önemli Gerekli Katılım Az
	Veli İletişim Etkinlikleri	Bireysel Görüşme Mesajlaşma Telefon Görüşmesi Giriş- Çıkış Saatleri WhatsApp Veli Toplantısı Ev Ziyareti Yetersiz Veli İş Birliği
	Öneriler	Veli Buluşmaları Takip Formu Öğretici Eğitimi ya da Örnek Çalışma Samimi Davranış

Çalışma kapsamında öğretmenlerle yapılan görüşmeler incelendiğinde öğretmenlerin aile katılımının ne olduğuna dair öğretmen-aile-çocuk çerçevesinde benzer tanımlamalar yaptıkları görülmüştür. Bu tanımlamalardan *iletişim halinde olmak, çocuğu ve aileyi tanımak, desteklemek, aileyi eğitime dahil etmek* ve *aile eğitimi* kodları elde edilmiştir. Öğreticilerden **Ö.1** aile katılımını

aile ile iletişim halinde olmak, çocuğu ve ailesini tanımak şeklinde ifade etmiş, “...eğitimi tek taraflı ele alamayız. Aile katılımı dediğimizde tam olarak bu oluyor, tek kişinin yapabileceği işler değil bunlar. İletişim halinde olmak benim için çok önemli...” şeklinde ifade etmiştir. **Ö.2** aile katılımının eğitimi evde desteklemek olduğunu vurgulayarak “...bir elin nesi var iki elin sesi var mantığıyla biz hangi çocuk için kazanım elde etmek istersek isteyelim, iki koldan devam edersek o çocukta kazanım elde etmiş oluruz ve kalıcılığı da o şekilde sağlanır yoksa verdiğimizde evde destekleyen bir veli potansiyeli yoksa verdiğimizde havada kalır...”

Görüşmede öğretmenler aile katılımının ne olduğunu tanımlarken aile katılımını eğitimde gerekli gördüklerini belirtmişlerdir. **Ö.1** aile katılımını “Gerekli kesinlikle” şeklinde ifade ederken; **Ö.3**: “Aile katılımı bence olmalı. Yani iki anlamda da. Ailenin çocuğun eğitim sürecinin ne olduğunu bilmesi ve ona göre öğretmene, çocuğa destek olması anlamında. Hem de somut anlamda. Böyle okula gelip sunum yapmadır, etkinlik yapmadır. Bu şekilde de iki anlamda da aktif olması gerekir.” sözleri ile ifade etmişlerdir.

Görüşmede öğretmenlere yöneltilen bir diğer soru aile katılımı kapsamında yapılacak faaliyetlerin neler olabileceğidir. 5 öğreticiden alınan cevaplar neticesinde; etkinlik gönderme, sınıf içi etkinlik, piknik, küçük notlar ve aile eğitimi gibi aile katılımı faaliyetlerinin olabileceğini ifade etmişlerdir. Bunun yanında haber mektubu, bülten, broşür, dilek kutusu vb. aile katılımı faaliyetlerine çalışmalarında yer vermedikleri ve bu tür çalışmalara dair bilgi sahibi olmadıkları belirlenmiştir. **Ö.1**: “...Veli katılımı sınıfta güzel oluyor. Bir kek falan yapmak için çağırmıştım. Çocuklarla beraber yaptılar, süslediler ve yendi. Güzel oldu.” şeklinde açıklama yaparak sınıf içi katılıma da yer verdiğini söylemiştir. Benzer şekilde **Ö.3**: “...velilerin mesleklerine yönelik sunumlar yapması, bilgilendirmeler yapması hoş olurdu...” cevabını vermiştir. **Ö.2** ise aile katılımı faaliyeti olarak piknik yapılabileceğini ifade ederek ifade etmiştir.

Öğreticilerle yapılan görüşmelerde öğretmenlerden, değerler eğitimi çalışmalarında eğitime ailelerin de katılımı konusunda düşüncelerinin ne olduğunu ve değerler eğitimi uygulama çalışmalarında aile katılımına ilişkin deneyimlerini, sorunlarını, ihtiyaçlarını ya da varsa önerilerini ifade etmeleri istenmiştir. Öğreticilerin cevapları neticesinde değerler eğitiminde aile katılımını gerekli ve önemli gördüklerini, herhangi bir ihtiyaçları olduğunda veli ya da yakınlarıyla iletişime geçtiklerini, aile katılımı noktasında katılımın az olduğunu belirttikleri görülmüştür. **Ö.1**: “Yani eğitime dahil etme çok önemli. Bizler çocuklara eğitim verirken sadece tabi ki burada kalsın istemiyoruz. Aileler böyle bir kurumu tercih etmelerinin sebebi de bu zaten. Yani dini değerlerimizi en iyi şekilde çocuklara öğretip onları da haberdar ediyoruz... Velileri bu konuda katıyoruz mesela camiyle ilgili “camiyi seviyorum” temalı bir çalışmamız oldu. Velileri buna nasıl dahil ettik.” **Ö.3**: “Biz burada öğretmeye çalışıyoruz elimizden geldiğince ama aileyi bu konuda bilinçlendirdiğimizde aile daha büyük bir gelişim gösterecektir çocukta. Çünkü aileyi görüyor birebir ailenin yaşantısını örnek alıyor çocuk. Biz de elbette örnek oluyoruz çocuğa ama ailenin etkisi daha büyük değerler eğitiminde. Biz aileyi de yönlendirebilirsek değerler eğitimi anlamında daha fazla verim alınacaktır diye düşünüyorum.” **Ö.2**: “Ben aile katılımının her anlamda gerekli olduğunu vurgulamıştım, aynı şekilde değerler eğitiminde de gerekli olduğunu düşünüyorum...her yerde olduğu gibi aile katılımı değerler eğitiminde de önemli.” şeklinde önemli gördüğünü belirtmiştir.

Öğreticilerle yapılan görüşmelerde öğretmenlere, ailelerle iletişimde hangi iletişim yollarını kullandıkları sorulmuş, öğretmenlerin cevapları neticesinde değerler eğitimi çalışmalarında aile ile iletişimde bireysel görüşme, mesajlaşma, telefon görüşmesi, giriş-çıkış saatleri, WhatsApp, veli toplantısı ve ev ziyaretine yer verdikleri belirlenmiştir. **Ö.1**: “Tek tek görüşmelerim oldu velilerimle bu dönem içerisinde (1. dönemi kastediyorum). Tek tek olduğu için zaman alıyor. Ama çok kaliteli bir görüşme sağlanıyor...Yani veli görüşmesini önemsiyorum. Ne çok sık olmalı ne de arası uzatılmalı. Orta halli gitmeli.” **Ö.4**: “Yüz yüze de yapıyorum, telefon görüşmesi de yapıyorum.” ve **Ö.5**: “Mesaj, arama, kapıda mutlaka konuşma, bazen içeri çekip konuşma, pikniklerde konuşma, muhabbet, onun dışında ev ziyareti.” aile ile iletişimde kullandıkları iletişim yollarını ifade etmişler, **Ö.3** ev ziyaretleri ile ilgili ev ziyaretleri şu an yapmadığını ancak daha önce deneyimlediğini ve güzel bulunduğunu ifade etmiştir.

Öğreticilerle yapılan görüşmeler sırasında, öğretmenlerin velilerle iletişimde en çok tercih ettikleri iletişim yolunun WhatsApp uygulaması olduğu belirlenmiştir. WhatsApp uygulamasında sınıf grubu oluşturularak eğitimle ilgili toplu bilgilendirme yapıldığı, grubun veli yazışmasına kapalı olduğu, velilerin öğreticiye özel olarak mesajla dönüş yapabildiği, WhatsApp uygulamasından memnun olduklarını dile getirdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuda **Ö.3** bu konuda "Velilerle yüz yüze çok fazla görüşmüyoruz ama WhatsApp üzerinden sürekli iletişim halindeyiz. Her gün mesajlaşıyoruz hemen hemen... Bilgilendirmemizi her şeyimizi oradan yapıyoruz. WhatsApp karşılıyor hepsini... Grup sadece yöneticilere açık ama bireysel görüşüyoruz. Her çocuğun annesiyle bireysel görüşmüş oluyoruz." şeklinde WhatsApp ile iletişim kurma konusunu ifade etmiştir. **Ö.4**'te "WhatsApp grubu kullanıyoruz. ...Ekstra tavsiyelerim oluyor. Bunu bunu işledik siz de böyle yapabilirsiniz şeklinde tavsiyelerim oluyor." şeklinde ifade etmiştir.

Öğreticilere veli ile iletişim kapsamında veli toplantıları sorulduğunda yılda 1 ya da 2 kez veli toplantısı yaptıkları bilgisine ulaşılmıştır. **Ö.1**: "1.dönem bir kez yaptım." **Ö.3**: "Evet veli toplantısı yapıyoruz. Yılda iki ya da üç kez oluyor." **Ö.4**: "Yapıyorum. Ya bir dönem başında bir de ikinci dönemin başında."

Öğreticilerin, velilerin çocuklarının eğitimi kapsamında kendileriyle iş birliği hakkındaki iletişimlerini yeterli bulmadıkları sonucuna da ulaşılmıştır. **Ö.5** bu konuda "Yeterli bulmuyorum bazı velilerimizin. Bazı velilerimiz çok içine kapanık ifade edemiyor..." **Ö.1**: "Velilerimin çocuğunun eğitimiyle ilgili iş birliğini yeterli bulmuyorum..." sözlerine yer vermiştir.

Araştırma kapsamında gerçekleştirilen görüşmelerde, öğretmenlerden aile katılımının geliştirilmesi için önerileri varsa paylaşımları istenmiştir. Öğreticilerin önerileri; *veli buluşmaları, takip formu, öğretici eğitimi ya da örnek çalışma, ailelere karşı samimi davranış* şeklinde belirlenmiştir. **Ö.1** aile katılımının geliştirilmesi için öneri olarak "Önerilerim yani kursta velilerle buluşmalar arttırılabilir..." şeklinde öneride bulunmuştur. **Ö.3**: "Aslında aile katılımı noktasında nasıl bir yol izleyeceğimizi velilerle paylaşabiliriz. Yani elimizde hazır bir örnek çalışma olduğu zaman onu uygulayabilmek daha iyi oluyor. Programa dahil etmiş olsa daha verimli olurdu." şeklinde ifade etmiş, aile katılımına dair öğretmenlere hizmet içi eğitim verilebileceği ya da eğitim programına dahil edilebilecek örnek çalışmanın değerler eğitimi çalışmalarında aile katılımı sağlayabilme noktasında daha verimli olacağını belirtmiştir.

3.3. Veli Görüşmeleri Sonucu Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde velilerle yapılan görüşme bulgularına yer verilmiştir. Velilerle yapılan görüşmeler neticesinde değerler eğitimi çalışmalarında aile katılımına dair veli görüşlerinin altı alt temadan oluştuğu görülmüştür. Bunlar; gönderme nedeni, tanımlama, velilere göre aile katılımı etkinlikleri, iletişim etkinlikleri, aile eğitimi ve beklentiler şeklinde isimlendirilmiştir. Velilerin değerler eğitimi çalışmalarında aile katılımına yönelik görüş ve düşüncelerine ilişkin bulgular **Tablo 3**.’te sunulmuş, alt temaların açıklamaları velilerin bakış açılarını yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilerek yapılmıştır.

Tablo 3. Velilerin Aile Katılımına Dair Görüş ve Düşüncelerine İlişkin Bulgular

Tema	Alt Tema	Kod
	Gönderme Nedeni	Ahlaki Değerler
	Ve	Sosyalleşme
	Beklenti	Din ve Değerler Eğitimi
		Sevgi
		Mutluluk
		Samimi İletişim
	Tanımlama	Pekiştirmek
		Anlaşmak
		Yetiştirilme
		Paylaşım Yapmak
		İletişim Halinde Olmak

Velilere Göre Aile Katılımı

Aile Katılımı Etkinlikleri	Aile Eğitimi Sınıf İçi Etkinlik Okul Gezisi Sosyal Organizasyonlar
İletişim Etkinlikleri	Veli Toplantısı Bireysel Görüşme Telefon Görüşmesi Mesajlaşma Çıkış Saatleri WhatsApp
Aile Eğitimi	İsteklilik Yöntem ve Metot Sosyalleşme İletişim Kurma Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anne-Baba Tutumu
Beklentiler	Memnuniyet Sınıf İçi Etkinlikler Aktif Veli Katılımı

Yapılan görüşmede velilere ilk olarak çocuklarını 4-6 yaş Kur'an kursuna niçin gönderdikleri; kurstan ve öğretmenden beklentilerinin neler olduğu sorusu yöneltilmiştir. Görüşme neticesinde velilerden benzer cevaplar alındığı görülmüştür. Çocuklarını 4-6 yaş Kur'an Kursuna niçin gönderdikleri *Ahlaki Değerler, Sosyalleşme, Dini ve Değerler Eğitimi* başlıklarıyla kodlanmıştır.

Velilerle yapılan görüşme sonucu çocuklarını 4-6 yaş Kur'an Kursuna gönderme nedenleri olarak, çocuklarının ahlaki değerleri öğrenmesini, yaşantıya geçirmesini, çocuklarının farklı ortama girerek sosyalleşmesini ve ayrıca dini eğitim de almasını istedikleri belirlenmiştir. **V.2:** "Değerler eğitimi de almalarını çok istiyorum din eğitimi de. Ben kendim bunu veremiyorum çok da bilgili değilim açıkçası o yüzden de hem arkadaş ortamlarını oluştursunlar kendileri, sosyalleşsin. Çocuğun sadece karnını doyurmak değil, başka şeylerden de doymalarını istediğim için buraya gönderdim." sözleriyle ifade etmiştir. **V.4** çocuğunu 4-6 yaş Kur'an Kursuna gönderme nedeni olarak "Aslında en temel, benim için çok önemli kavramlardan birisi muhabbet, sevgi kavramı. Eğer Allah sevgisi, peygamber sevgisi, insan sevgisi verilebiliyorsa temelde benim en büyük beklentim bu temelde. Sevgi temelli olsun başka bir şey beklemiyorum aslında." şeklinde ifade etmiştir.

Velilere kurstan, öğretmenden beklentilerinin neler olduğu sorulduğunda genel olarak çocuklarının *severek ve mutlu* bir şekilde okula gitmesini istedikleri belirlenmiş, görüşmeler itibarıyla kurslara çocuklarının mutlu gittikleri velilerin ise bu durumdan memnun oldukları belirlenmiştir: **V.3:** "Ben iki tane çocuğuma zorla evde ders çalıştırıyorum. Buraya o kadar mutlu geliyorlar ki o zaten bitiriyor beni. Demek ki o öğretmenler onlara yaşatıyor ki o mutlulukla gelebiliyorlar. Hani daha fazla bir beklentim yok açıkçası daha ne olabilir ki." **V.1:** "Severek gelmesi" şeklinde ifade ederken, **V.5:** "Kursumuzdan beklentilerimizi sağlıyoruz. Hani bizimle birebir temaslı oluyorlar. Hani her şeyi beklediğimiz gibi açıklayabiliyorlar. Eğitimi de öyle. İstedığımız gibi bir eğitim var. Bizim en çok beklediğimiz şey hani bizimle daha böyle samimi bir iletişim kurmak ben gittiğim zaman çocuğumla ilgili bir şey öğrenmek istediğimde çekinerek değil de daha öz güvenli hani daha böyle ilgi bekliyorduk o da var." şeklindeki cümlelerinden belirlenmiştir.

Çalışma kapsamında velilerle yapılan görüşmeler incelendiğinde velilere okul-aile iş birliği hakkında ne düşündükleri sorulmuştur. Cevaplar neticesinde her birinin farklı yorumlarda buldukları belirlenmiş, *pekiştirmek, anlaşmak, yetiştirilme, paylaşım yapmak, iletişim halinde olmak* kodları elde edilmiştir. Velilerin bazılarının okul-aile iş birliğine dair bilgiye gereksinimlerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. **V.1:** "...benim direk aklıma eğitimde hani öğretmen bir şey öğretiyorsa onun evde anne tarafından veya baba tarafından tekrar edilip

pekiştirilmesi anlamı geliyor.” sözleriyle ifade etmiştir. **V.2:** “Yani aile ile okulun, öğretmenlerin birebir anlaşarak ilerlemesidir diye düşünüyorum.” şeklinde belirtmiştir.

Velilerle yapılan görüşmelerde aile katılımı faaliyetlerinin neler olabileceği sorulmuş, *aile eğitimi, sınıf içi etkinlik, okul gezisi, sosyal organizasyonlar* olarak sınırlı sayıda etkinlik ifade ettikleri görülmüştür. Velilerin aile katılımı faaliyetleri hakkında bilgiye gereksinimlerinin olduğu, öğreticilerce değerler eğitiminde farklı katılım etkinliklerinin uygulanmadığı görülmüştür. Okul-aile iş birliği kapsamında nasıl faaliyetler yapılabileceği sorulduğunda velilerden bazılarının aile eğitimine ihtiyaç duyduklarını belirttikleri görülmüştür. **V.1** bu konuda: “Mesela çocuğuma eğitim verme noktasında bende eğitilsem çocuğuma daha fazla faydam olur mesela. Annelerin de daha çok eğitilmesini isterim.” **V.2:** “Yani ne bileyim çocukların eğitim aldığı kadar bizler de keşke eğitim alabilsek mesela nasıl gebelikte gebelik eğitimi var onun gibi mesela. Hani çok eksik kaldığımı ne kadar bilsem de çocuklara göre eksik kaldığımı hissettim.” **V.5**’te “Mesela velilerin okul içindeki katılımları sağlanabilir. Şöyle mesela her konuda uzman olan bir veli hani çocuklarla iletişim kurdurulabilir, anlatılabilir.” şeklinde ifade etmiştir.

Görüşme kapsamında hem velilerin ifade ettiği çalışmaların hem de daha farklı aile katılımı çalışmalarının okullarında yapılıp yapılmadığı sorulmuş, yapılmıyorsa neden yapılmadığı konusunda düşüncelerinin ne olduğunu ifade etmeleri istenmiş; görüşme sonunda velilerin söyledikleri ve daha farklı aile katılımı çalışmalarının yapılmadığı, yapılsa güzel olacağını ifade ettikleri, ayrıca neden yapılmadığını bilmediklerini ya da farklı birkaç sebepten dolayı olabileceğini ifade ettikleri görülmüştür. Bu konuda **V.1:** “Toplantılar yapılarak bu biraz daha sağlanmaya çalışılıyor. ...Burada öyle bir şey olmadı hiç ama çok da güzel olur hani.” **V.2:** “...öyle bir etkinlik için çağırılmadım ama eve de dersler gönderiliyor (kitap çalışmasını kastediyor), bu kadar yani. ... Yani bilemiyorum onu bir fikrim yok.” şeklinde ifade etmiştir.

Velilerle yapılan görüşmelerde velilere, öğretmenleriyle iletişimde hangi iletişim yollarını kullandıkları, veli toplantılarının yapılıp yapılmadığı, yapıyorsa ne sıklıkla yapıldığı ve toplantı içeriğinde hangi konulardan bahsedildiği sorulmuş; velilerin açıklamaları neticesinde öğretmen ile iletişimde *bireysel görüşme, mesajlaşma, telefon görüşmesi, çıkış saatleri, WhatsApp uygulamasını kullanmayı tercih ettikleri, veli toplantısına çağırıldıkları, yılda 2 kez düzenlendiği, toplantılarda çocuk eğitimi ve davranışı, kurs bilgilendirmeleri gibi genel konuların* ele alındığı belirlenmiştir. Veli- öğretmen görüşmesinde çocuğun eğitimi hakkında fotoğraf, video ve bilgilendirmenin çoğunlukla *WhatsApp gruplarından* yapıldığı görülmüştür.

Velilerden bazıları hem bireysel hem de veli toplantılarına çağırıldıklarını, **V.1** bu noktada toplantılarda öğretmenin yaptığı bilgilendirmelerden memnun kaldığını: “Yani ayrı ayrı çağırıldığımız da oldu geçen veli toplantımız da oldu... Hani yol gösterici oldu daha çok” ifade etmiş; **V.2:** “Toplu olarak 2 sefer yapıldı ayrıca bir kez de tek olarak görüşmemiz yapıldı hocamızla. Ne zaman istesem de arayıp görüşme yapabiliyorum hocamızla.” sözleriyle açıklamıştır. **V.3:** “İki defa oldu. Birebir de biz hocayla çok konuşuyoruz.” ifadelerini kullanmıştır.

Velilere öğretmenleriyle kullandıkları iletişim yolları ve bu iletişim yollarında sorun yaşayıp yaşamadıkları sorulmuş; görüşme sonunda iletişim yolu olarak bireysel görüşme, mesajlaşma, telefon görüşmesi, çıkış saatleri, WhatsApp uygulaması kullanmayı tercih ettikleri ve bu iletişim yollarında sorun yaşamadıkları, memnun oldukları belirlenmiştir. **V.1:** “Telefon, WhatsApp, birebir görüşmek istersek de her zaman kapısı açık zaten, ben eminim yani o konuda hiçbir sıkıntım yok zaten.” şeklinde ifade etmiş; **V.2:** “Yüz yüze de oldu, mesaj olarak (WhatsApp) da oldu, telefonla da görüşerek oldu. Kapıda her çıktığımızda karşılaştığımızda o zaman da muhabbetimiz oldu... Benim için çok faydalı geçiyor hatta.” **V.4:** “Zaman zaman telefonda görüşme şeklinde oluyor, yüz yüze görüşme şeklinde de oldu, mesajlaşma şeklinde bu şekilde onun dışında olmadı... Daha çok WhatsApp.” sözleriyle belirtmiştir.

Araştırma kapsamında gerçekleştirilen görüşmelerde, velilere çocuklarının eğitimini ve gelişimini desteklemek için kurumda eğitim verilmesi ve eğitim isterlerse hangi konularda istedikleri sorulmuştur. Bu kapsamda görüşme yapılan velilerin her birinin eğitime ihtiyaç

duydıkları tespit edilmiş, yöntem ve metot, sosyalleşme, iletişim kurma, çocuk gelişimi ve eğitimi ve anne-baba tutumu kodlarıyla almak istedikleri eğitim konuları kodlanmıştır.

V.1 ile görüşmenin sonucunda aile eğitimine istekli olduğu belirlenmiş, aile eğitimi almak istediği konuyu “*Ya şöyle çocuğa bilgi aktarımı konusunda nasıl bir yol izlenilmesi gerekiyor? Hani çocuğu ezmemek için, çocuğu zorlamamak için, ona daha faydalı bilgiler verme konusunda nasıl yöntemler var yöntem ve metotları öğrenmek isterim hani, çocuğa ahlaki değerlerin aşılmasında olsun, hani dini bilgiler matematiksel bilgiler, İngilizce hani bu hani bu tür bilgilerin verilmesinde nasıl bir yol izlenmeli, metotları öğrenmek isterim*” şeklinde ifadeleriyle belirtmiştir. **V.2:** “*Tabi ki çok isterim. Sosyalleşmesi açısından mesela, hani evde ben onun sosyal olduğunu düşünüyorum mesela ama dışarıda daha farklı gördüm bunu.*” **V.3** ise: “*İsterim. Yani çok isterim. Daha bilinçli bir anne olmak isterdim.*”

Velilere görüşme kapsamında son olarak okul-aile iş birliği noktasında öğretmenden beklentilerinin ne olduğu, bu konuda herhangi bir öneri veya görüşleri olup olmadığı sorulmuş, cevaplar *memnuniyet, sınıf içi etkinlikler ve aktif veli katılımı* şeklinde kodlanmıştır. **V.2:** “*Yok, memnunum*” şeklinde cevap vermiştir. **V.3:** “*Yani yok sanırım.*” cevabını vermiş, **V.5:** “*Yani az önce dediğim gibi veliler biraz daha aktif hale getirilebilir. Başka eksiklikler görmediğim için*” sözleriyle hem memnuniyetini hem de çocuklarının eğitiminde biraz daha velilerin aktif hale getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Değerler eğitimi veren kurumlardan biri olan 4-6 yaş Kur’an kurslarında aile katılımının incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen sonuçlardan biri, öğretmenlerin değerler eğitimi uygulamalarında aile ile iletişim kurmada veli toplantıları, çıkış saati görüşmeleri, telefon görüşmeleri, haber mektupları gibi öğretmen-aile iletişimini sağlayacak etkinliklere sık yer verdikleri söylenebilir. Aynı şekilde ev temelli uygulamalarda, ev ziyaretlerine giden öğretmenlerin ziyaretlerinde özenli davranma, planlama yapma ve ziyaret sonucu değerlendirme yapma gibi uygulamalara çoğunlukla yer verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin aile eğitimi yapma, aile eğitim etkinlikleri planlama, sınıf içi etkinliklerde ailelere yer verme, veliye rehberlik etme ve ev programları hazırlama gibi okul-aile temelli stratejileri ara sıra kullandıkları; kitapçık ve afiş hazırlama, kermes düzenleme, dilek kutusu ve makale kutusundan faydalanma, kitaplık oluşturma gibi öğretmen temelli aile katılım etkinliklerine nadiren yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Bulgulara göre öğretmenlerin aile ile iletişim kurmada veli toplantıları, çıkış saati görüşmeleri, çocukların etkinliklerini çekmek için fotoğraf makinesi kullanma, telefon görüşmeleri, haber mektupları gibi öğretmen- aile iletişimini sağlayacak etkinliklere sık sık yer verdikleri söylenebilir. Aynı şekilde ev temelli uygulamalarda, ev ziyaretlerine giden öğretmenlerin ziyaretlerinde özenli davranma, planlama yapma ve ziyaret sonucu değerlendirme yapma gibi uygulamalara sık sık düzeyinde yer verdikleri görülmektedir.

Öğretmenlerin aile eğitimi yapma, aile eğitim etkinlikleri planlama, sınıf içi etkinliklerde ailelere yer verme, çocuklara katkı sağlama noktasında veliye rehberlik etme ve ev programları hazırlama gibi okul-aile temelli stratejileri ara sıra düzeyinde kullandıkları; kitapçık ve afiş hazırlama, kermes düzenleme, dilek kutusu ve makale kutusundan faydalanma, kitaplık oluşturma gibi öğretmen temelli aile katılım etkinliklerine nadiren yer verdikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Ölçeğin tamamında yer alan aile katılım stratejilerini ise ara sıra düzeyinde uyguladıkları belirlenmiştir. Bunun en önemli sebebi öğretmenlerin aile katılımı konusunda yeterli bilgi sahibi olmamaları olabilir. Gökyer (2017), yapmış olduğu çalışmada farklı illerde görev yapan 310 öğretmen üzerinde bu araştırmada kullanılan Keleş ve Dikici Sığırtmaç (2016)’a ait ölçeği uygulamış, okul öncesi öğretmenlerinin; öğretmen destekli aile iletişimi, okul yönetimi-ev ziyaretleri alt boyutları ve ölçeğin tamamında yer alan aile katılım stratejilerini çoğunlukla; Öğretmen-aile bilgilendirme alt boyutundaki aile katılım stratejilerini ara sıra ve aile eğitimi alt boyutundaki aile katılım stratejilerini ise, nadiren uyguladıklarını ifade etmiştir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer bulgu ise, öğretmenlerin aile desteğini eğitimde gerekli görmeleridir. Bunun neticesinde öğretmenlerin, ailenin çocuğun eğitimindeki yerinin ve öneminin farkında oldukları belirlenmiştir. Öğretmenlerin ve velilerin görüşleri birlikte değerlendirildiğinde öğretmenlerin aile katılımını ailenin eğitime dahil edilmesi, çocuğun evde desteklenmesi ve aile ile iletişim halinde olmak olarak ele aldıkları, velilerin ise daha çok iletişim, evde destekleme ve bilgi akışı şeklinde ifade ettikleri görülmüştür. Öğretmenler ve velilerin tanımlarında benzerliklerin ve farklılıkların olmasında öğretmenlerin ve velilerin aile katılımı konusundaki farkındalıklarının yeterli olmamasının etkili olduğu düşünülmektedir. Çünkü öğretmenler aile katılımını her ne kadar aileyi eğitime dahil etmek, aileyi desteklemek olarak tanımlasalar da aile katılımını daha çok evde ailenin eğitime destek olması olarak algıladıkları, eğitime aileyi nasıl dahil edeceklerine dair yeterli bilgilerinin olmadığı, nasıl bir yol izleyeceklerini bilmedikleri görülmüştür. Sağlam ve Çalışkan (2017), okul öncesi eğitimde aile katılımına ilişkin ebeveyn ve öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi üzerine yaptıkları çalışma neticesinde öğretmenlerin, aile katılımını ailenin eğitim-öğretim sürecine dâhil edilmesi şeklinde tanımladıkları, ebeveynlerin ise aile katılımını daha çok çocuğun okulu ile aile arasında iletişim kurulması, bilgi akışı olarak tanımladıkları belirlenmiştir. Araştırmada ebeveynlerin aile katılımı konusundaki tanımlamalarında yeterli bilgi sahibi olmamalarının etkili olduğu belirtilmiştir. İkinci Vural ve Kocabaş (2016)'da bazı velilerin aile katılımı hakkında bir şey bilmediklerini bu kavramı daha önce duymadıklarını belirtmişlerdir.

Yapılan bu araştırma kapsamında öğretmenlerin değerler eğitimi çalışmalarında aile katılımını önemli ve gerekli gördükleri, aile katılımını çoğunlukla sadece aileye gönderilen bilgilendirme mesajı sonrası evde konunun desteklenmesi ve tekrar edilmesi olarak algıladıkları, bu durum haricinde aileyi eğitime nasıl dahil edeceklerine dair yeterli bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür. Genel olarak öğretmenlerin uygulamış oldukları değerler eğitiminin çocuklarda yerleşebilmesi amacıyla ailenin desteğini gerekli ve önemli gördükleri söylenebilir. Benzer bir çalışmada öğretmenler, değerler eğitiminin daha etkili olması için aile katılım çalışmalarına daha çok yer verilmesi gerektiğini ve ailelere değerler eğitimi ile ilgili seminer verilmesinin yararlı olacağını belirttikleri görülmüştür (Kuloğlu vd., 2021). Konuya ilişkin yapılan pek çok araştırma da aile katılımının olumlu etkilerini ortaya koymaktadır (Akbaşlı & Diş, 2019; Akkaya, 2007; Atakan, 2010; Görür, 2020; Sağlam & Çalışkan, 2017).

Diğer bir bulguya göre, öğretmenlerin ailelerden destek talebinde buldukları ancak bu noktada yeterli destek alamadıklarını ifade ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan bazı çalışmalarda da gerek aileden kaynaklı gerek öğretmen ve okul yönetiminden kaynaklı olarak aile katılımının istenilen düzeyde olmadığı sonuçlarına ulaşıldığı görülmektedir (Argon & Kıyıcı, 2012; Erdoğan & Demirkasımoğlu, 2010; Kar vd., 2017; Kutlu Abu & Kayar, 2020). Aileden katılım konusunda yeterli destek alınmadığında aile ile iletişime geçilerek katılım sağlayamamalarının nedeni araştırılabilir, aile katılımının çocukları için faydaları hakkında bilgi verilebilir. Böyle durumlarda öğretmenlerin velilerle doğrudan iletişime geçmeleri, farklı iletişim yollarıyla hem velilere aile katılımının çocuklarının gelişimi ve eğitimi için ne kadar önemli olduğunu anlatmaları hem de aile katılımının önündeki engelleri belirleyerek yeni çalışmalar yapmaları yararlı olabilir.

Araştırmada öğretmenlere ve velilere aile katılımı kapsamında yapılacak etkinliklerin neler olabileceği sorulmuş, bulgular neticesinde öğretmenlerin, aile katılımı etkinliği olarak benzer çalışmaları ifade ettikleri; etkinlik gönderme, sınıf içi etkinlik, piknik, küçük notlar ve aile eğitimi gibi sınırlı sayıda aile katılımı faaliyetleri söyledikleri belirlenmiştir. Aynı soruda velilerden bazılarının aile katılımı faaliyeti olarak aile eğitimlerinin olabileceğini ifade ettikleri, bazı velilerin ise faaliyet olarak sınıf içi etkinlik, okul gezisi ve sosyal organizasyonları söyledikleri görülmüştür. Ne öğretmenlerin ne de velilerin diğer aile katılımı faaliyetlerine dair teorik bilgi sahibi olmadıkları ve öğretmenlerin uygulamalarında yer vermedikleri bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan bu çalışmada öğretmenlerin teorik bilgilerinin eksikliğinin aile katılım çalışmalarını uygulamalarına engel olduğu düşünülmektedir. Ural ve Günşen (2021) öğretmenlerin aile katılım çalışmalarına yönelik bilgilerinin olduğu, aile katılım çalışmalarının önemini farkında oldukları ancak uygulamalarında yeterli düzeyde yer vermedikleri sonucuna ulaşmışlar ve öğretmenlerin uygulama yapmaya engel olan sebeplerin araştırılmasını önermişlerdir.

Ayrıca velilerin araştırmacı tarafından örnek olarak ifade edilen aile katılımı etkinlikleri konusunda istekli oldukları, sınıf içi uygulamalarda yer almak istedikleri, çocuk gelişimi ve eğitimi noktasında öğreticiden gelecek her türlü bilgiyi önemsedikleri belirlenmiştir. Velilerin, öğretmenlerin eğitimde neden farklı faaliyetlere yer vermedikleri noktasında düşüncelerinin olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ok (2016)'un yapmış olduğu araştırmada, anne babaların aile katılım etkinliklerini istedikleri, bazen etkinliklerde yer aldıkları fakat bu çalışmalar hakkında çok fazla bilgilerinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Yapılan çalışmalarda yer aldıklarında uyumlu oldukları fakat etkinliklerin amaçlarıyla ilgili bilgilerinin olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır (Ok, 2016).

Araştırmanın bir diğer bulgusuna göre aile ile iletişimde öğretici ve velilerin görüşleri birlikte değerlendirildiğinde iletişimde en çok WhatsApp uygulamasının kullanıldığı, bunun yanında veli toplantısına mutlaka yer verildiği, bireysel görüşme, giriş- çıkış saatleri, mesajlaşma, telefon görüşmesinin iletişimde kullanılan stratejiler olduğu görülmüş, nicel bulgularda ev temelli stratejilere sık sık düzeyinde yer verildiği bulgusuna ulaşılsa da yapılan görüşmelerde ev temelli stratejilere nadiren yer verildiği görülmüştür. Özyürek ve arkadaşlarının (2015) yapmış oldukları araştırma sonucunda okullarda genellikle veli toplantıları ve bireysel görüşmelerin yapıldığı, iletişim aracı olarak telefonun sıklıkla kullanıldığı belirlenmiştir. Öğretmenin kişisel çabasını ve daha fazla zaman ayırmasını gerektiren ev ziyareti, haber mektupları, video kaydı, fotoğraflar, yıl sonu sergisi, konferans, kitapçık, dilek kutusu, yazışmalar, haberleşme panosu, afiş ve broşür, gibi etkinliklere daha az yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan bu araştırmada hem veliler hem de öğretmenler iletişimde WhatsApp uygulamasından memnun olduklarını dile getirmişlerdir. Hem velilerin hem de öğretmenlerin çocuğun eğitimi noktasında WhatsApp uygulamasından memnun olmaları ve en çok bu iletişim yolunu tercih etmelerinin sebebi; anında ve toplu bilgilendirmeye imkân sağlayan uygulama olmasından, ayrıca öğretmenlerin ve velilerin diğer aile iletişim etkinlikleri hakkında yeterli bilgiye sahip olmamalarından kaynaklanmış olabilir. Bay ve arkadaşlarının (2018) yapmış oldukları çalışmada elde edilen sonuçlara bakıldığında ailelerin okul- aile iş birliğini arttırmak için beklentileri en çok WhatsApp kullanılması yönündedir.

Yapılan bu çalışmada velilere aile eğitimi yapılmasını isteyip istemedikleri sorulmuş, bulgular neticesinde bütün velilerin çeşitli alanlarda aile eğitimi almak istedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Çocuklarına evde nasıl eğitim sunacakları noktasında yöntem ve metot öğrenmeye ihtiyaç duydukları, çocuklarının nasıl sosyalleşmesine katkı sunabilecekleri, çocukları ile nasıl sağlıklı bir iletişim kurabilecekleri, gelişim alanları, anne-baba tutumu gibi çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında, belli periyotlarla, alanında uzman kişiler tarafından, çocuklarını göndermiş oldukları eğitim kurumunda aile eğitimi almak istedikleri bulgularına ulaşılmıştır. Görüldüğü üzere aileler çocuklarının eğitimleri ve gelişimleri noktasında özellikle ev ortamında ne yapmaları ve nasıl davranmaları gerektiğini bilememektedirler. Bu durum da ailelerin çocuklarının eğitimini destekleme konusunda isteksiz davranabilmelerine sebep olmaktadır. Dolayısıyla bu ebeveynlerin aile eğitimi çalışmalarlarıyla öğretmenlerin rehberliğine ve onların yön göstermelerine ihtiyaçları vardır (Günay Bilaloğlu & Aktaş Arnas, 2019). Bu bağlamda öğretmenlerin ailelere rehberlik edebilmeleri için aile eğitimi ve katılımı konusunda hem teoride hem de uygulamada bilgi sahibi olmaları gerektiği söylenebilir.

Araştırmada öğretmenlere aile katılımının geliştirilmesi için önerileri sorulmuş ve cevaplara dair bulgular incelendiğinde öğretmenlerin sınırlı şekilde öneri sundukları görülmüştür. Bunun nedeninin öğretmenlerin aile katılımı konusunda bilgi ve tecrübe eksikliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Velilere ise okul- aile iş birliği noktasında öğreticiden beklentilerinin ne olduğu, herhangi bir öneri veya görüşleri olup olmadığı sorulmuş, bulgular değerlendirildiğinde velilerin, öğreticiden ve kurumdan memnun oldukları, bazı velilerin beklentilerinin olmadığı, bazılarının beklentilerinin karşılandığını ifade ettiği; bazı velilerin memnun olmakla birlikte sınıf içi etkinliklerin eğitimde yer verilmesi gerektiğini düşündükleri, bu noktada istekli oldukları ve aktif

veli katılımının sağlanması konusunda öneride buldukları, sınıf ortamında yer almanın kendilerini ve çocuklarını mutlu edeceğini ifade ettikleri görülmüştür. Benzer bir çalışmada Akkaya (2007) aile katılımı çalışmalarının, katılımda bulunan her aile üyesini mutlu ettiğini ifade etmiştir.

Velilerle yapılan görüşmede elde edilen bulgulardan biri de çocuklarını 4-6 yaş grubu Kur'an kursuna niçin gönderdikleri ve kurstan, öğretmenden beklentilerinin neler olduğudur. Bulgular incelendiğinde velilerden benzer cevaplar alındığı görülmüştür. Velilerin çocuklarını 4-6 yaş grubu Kur'an kursuna ahlaki değerler ile din ve değerler eğitimi alması ve aynı zamanda sosyalleşmesi amacıyla gönderdikleri; kurstan, öğretmenden beklentilerinin genel olarak çocuklarının severek ve mutlu bir şekilde okula gitmesi şeklinde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca çocukların kurslara mutlu gittikleri, velilerin ise bu durumdan memnun oldukları belirlenmiştir. Tüfekçi'nin (2020) çalışmasında velilerin çocuklarını 4-6 yaş grubu Kur'an kursuna gönderme nedeni, çocuklarının iyi bir din ve değerler eğitimi almalarını istemeleri şeklinde belirlenmiştir. Yine Akgül (2020) de yapmış olduğu çalışmada velilerin çocuklarını din eğitimi almaları amacıyla kursa gönderdikleri, kursta verilen eğitime dair memnuniyet durumlarının yüksek olduğu, kursa öğrencisini gönderen velilerin büyük bir çoğunluğunun memnun oldukları (Akgül, 2020; Kurt, 2017) bulgularına ulaşılmıştır.

Bu araştırmanın sonuçları öğretmenlerin ve velilerin aile katılımı ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını, 4-6 yaş grubu Kur'an kurslarında aile katılımının yeterli düzeyde olmadığı göstermiştir. 4-6 yaş Kur'an kurslarında aile katılımının daha sağlıklı ve etkili gerçekleştirilebilmesi için öğretmenlere aile katılımı ve iletişim konusunda kapsamlı bir eğitim verilmesinin gerekli olduğu görülmektedir. Bu amaçla, verilecek eğitimin hem teorik hem de uygulama boyutunda olması önemli olacaktır. Aile katılımının sağlanması amacıyla 4-6 yaş grubu Kur'an kursları Öğretim Programına aile katılımı çalışmaları dahil edilebilir ve aile katılımı planlama ve uygulama noktasında örnek materyaller hazırlanarak öğretmenlerin aile katılımı konusunda nasıl bir yol izleyeceklerine dair yararlanabilecekleri kaynaklarının olması sağlanabilir.

Ayrıca araştırma sonuçları, veli katılımının sağlanması ve artırılması amacıyla aile eğitimi ve aile katılımı konularında velilere de uzman kişiler tarafından uygulamalı eğitimlerin verilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akbaşı, S., & Diş, O. (2019). Öğretmen Görüşlerine Göre Okul-Aile İşbirliğinin Okul Ortamına Yararları. *Electronic Turkish Studies*, 14(7), 3598-3613.
- Akgül, M. (2020). *4-6 Yaş Grubu Kur'an Kursu Eğitiminin Veli Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi (Amasya Örneği)* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Amasya Üniversitesi.
- Akkaya, M. (2007). *Öğretmenlerin ve Velilerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Aile Katılımı Çalışmalarına İlişkin Görüşleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Argon, T., & Kıyıcı, C. (2012). İlköğretim Kurumlarında Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, Art. 19.
- Aslan, M., & Bozan, S. (2020). Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı. *EJERCongress 2020 Bildiri Özetleri Kitabı*. https://www.researchgate.net/profile/Serdar-Bozan-2/publication/344292228_Okul_Oncesi_Egitimde_Aile_Katilimi/links/5f7d8897a6fdccfd7b4caf8b/Okul-Oncesi-Egitimde-Aile-Katilimi.pdf
- Atakan, H. (2010). *Okul Öncesi Eğitiminde Aile Katılımı Çalışmalarının Öğretmen Ve Ebeveyn Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Bay, D. N., Bahçivan, E., & Kalay, B. (2018). Okul Öncesinde Okul-Aile İşbirliğine Yönelik Ailelerin ve Öğretmenlerin Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(3), Art. 3.
- Cansoy, R., & Türkoğlu, M. E. (2020). *Verilerden Anlam İnşa Etme Süreci* (2. bs, ss. 129-160). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri* (S. B. Demir & M. Bütün, Çev.; 6. bs). Siyasal Kitabevi.
- Çağdaş, A., & Seçer, Z. Ş. (2015). *Anne- Baba Eğitimi* (2. bs). Eğiten Kitap.
- Ekinci Vural, D., & Kocabaş, A. (2016). Okul Öncesi Eğitim ve Aile Katılımı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59).
- Erdoğan, Ç., & Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına İlişkin Öğretmen Ve Yönetici Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), Art. 3.
- Gökkyer, N. (2017). Okulöncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Aile Katılım Stratejileri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 334-348. <https://doi.org/10.17679/inuefd.345583>
- Görür, E. (2020). *Okul Öncesi Dönemde Uygulanan Aile Katılımı Etkinlikleri Hakkında Öğretmen Görüşleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Bahçeşehir Üniversitesi.
- Günay Bilaloğlu, R. (2020). Erken Çocukluk Eğitiminde Aile Katılımı. İçinde D. Aslan (Ed.), *Erken Çocukluk Eğitimine Giriş* (1. bs, ss. 200-225). İzge Yayıncılık.
- Günay Bilaloğlu, R., & Aktaş Arnas, Y. (2019). Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımı Engelleri Ve Süreçte Karşılaşılan Sorunlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(3), 804-823.
- Güven, G., Bayraktar, V., & Temel, F. (2017). Okul Öncesi Eğitimi Alanında Çalışan Öğretmenlerin Aile Eğitim Stratejilerine İlişkin Görüşlerinin Kıdem Durumuna Göre İncelenmesi. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), Art. 2.
- Kar, E. B., Uzun, E. M., & Gök, R. (2017). Sınıf Ve Okul Öncesi Öğretmenlerin Velileri Eğitim Sürecine Katmak İçin Yaptıkları Uygulamalar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(4), 11-20.

- Keleş, O., & Dikici Sığırtmaç, A. (2016). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Uyguladıkları Aile Katılım Stratejilerini Belirleme Ölçeği Geçerlik Güvenirlilik Çalışması. *Eurasian Academy of Sciences Eurasian Education & Literature Journal*, 6, 49-58.
- Kuloğlu, A., Yaşar, Z., & Özer, M. (2021). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Değerler Eğitimiyle İlgili Görüşleri. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 171-186.
- Kurt, İ. (2017). *Velilerin 4-6 Yaş Grubu Kur'an Kurslarından Memnuniyet Düzeyleri ve Beklentileri Üzerine Bir Araştırma (Ankara Örneği)* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hitit Üniversitesi.
- Kurtbaş, F. (2019). *Okul Öncesi Dönem Değerler Eğitimi Uygulama Çalışmalarında Aile Katılımının Etkisine Yönelik Öğretmen Görüşleri* [Yüksek Lisans Tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Kurtuldu, B. S. (2010). *Okulöncesi Eğitiminde Okul-Aile İlişkilerinde Yaşanan Sorunların Öğretmen Ve Veli Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi* [Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Kutlu Abu, N., & Kayar, Z. (2020). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Aile Katılımına Yönelik Görüşlerinin Derinlemesine İncelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 54, 156-183.
- Ok, S. (2016a). *Okul Öncesi Eğitimde Anne Babaların ve Öğretmenlerin Okul Aile İşbirliği Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Ok, S. (2016b). Öğretmen ve Ailelere Göre Okul Öncesi Eğitimde Okul-Aile İşbirliğinin Önemi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 8(32), Art. 32.
- Oktay, A. (1999). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem* (1. bs). Epsilon Yayıncılık.
- Özmantar, Z. K. (2020). *Eğitim Çalışmalarında Sık Kullanılan Araştırma Türleri*. İçinde S. Turan (Ed.), *Eğitimde Araştırma Yöntemleri* (2. bs). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Özyürek, A., Yavuz, F., Akça, F., Gündüz, Z. B., Öztapak, M. E., Saka, A., & Açıkyer, G. K. (2015). Okul Öncesi ve İlkokullarda Aile Katılımı Etkinlikleri Ve Ebeveyn Beklentilerinin İncelenmesi. *Türk ve İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 14-25.
- Sağlam, M., & Çalışkan, Z. (2017). Okul Öncesi Eğitimde Aile Katılımına İlişkin Ebeveyn ve Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Erken Çocukluk Eğitimi Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 39-49.
- Sapsağlam, Ö. (2020). *Erken Çocuklukta Karakter ve Değer Eğitimi* (E. Ömeroğlu, Ed.; 2. bs). Pegem Akademi.
- Tezel Şahin, F., & Ünver, N. (2005). Okulöncesi Eğitim Programlarına Aile Katılımı. *Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), Art. 1.
- Ural, O., & Günşen, G. (2021). Aile Katılım Çalışmalarına Yönelik Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilişsel Haritaları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), Art. 1. <https://doi.org/10.17679/inuefd.477932>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (12. bs). Seçkin Akademik ve Mesleki Yayınlar.

STRUCTURED ABSTRACT

This study was conducted with the aim of examining parental involvement in institutions providing early childhood values education. In the qualitative research methodology, utilizing a case study design, the study group consisted of a total of 5 educators and 5 parents associated with two distinct Quran courses catering to the 4-6 age group, affiliated to the Presidency of Religious Affairs the Ümraniye district of Istanbul, during the 2021-2022 academic year. The quantitative dimension of the study included 205 educators working in Quran courses for the 4-6 age group across various cities in Turkey, selected through convenient sampling for the sample group. In the data collection phase of the study, the "Preschool Teachers' Family Involvement Strategies Identification Scale (PFISIS)" prepared by Keleş & Dikici Sığirtmaç (2016) was used to determine which family involvement strategies educators employed in values education practices, along with a semi-structured interview form developed by the researcher for gathering educator and parent perspectives. For data analysis, the quantitative data were evaluated using PASW Statistics 18 SPSS program. Descriptive statistics, including standard deviation and arithmetic mean, were used to analyze the family involvement strategies educators utilized in values education, aligned with the study objectives. Qualitative data were analyzed through content analysis based on criteria determined by the researcher. According to the results, as indicated by the Preschool Teachers' Family Involvement Strategies Identification Scale, educators primarily preferred teacher-parent communication-based strategies and home-based strategies. Furthermore, teacher-based strategies were rarely employed, while school-parent based strategies were occasionally used by educators. Findings from the interviews with educators revealed that activities such as journals, files, booklets, suggestion boxes, parental bookshelves, posters, administration, and involving parents in decision-making processes were scarcely implemented as family involvement activities. Participating educators were found to have difficulties effectively utilizing communication activities. Although they incorporated methods like individual meetings, messaging, phone calls, scheduled pick-up and drop-off times, and parent meetings, they predominantly preferred internet-based communication tools like WhatsApp. Additionally, educators acknowledged the significance of parental involvement in child education and considered parents' role in supporting children's education at home, but they felt they lacked adequate information on how to involve parents effectively, indicating a need for in-service training in this regard. Through interviews with parents, it was determined that parents primarily perceived parental involvement as being in contact with their child's teacher and reinforcing school-learned concepts at home. Parents generally expressed unfamiliarity with parental involvement activities but favored internet-based communication tools. They found it convenient to communicate with educators face-to-face or via phone as needed. Parents appreciated the ease provided by educators for such communication. Furthermore, parents voiced a need for education on child development, teaching methods, enhancing communication with their children, and parenting styles. They expressed eagerness for education in areas such as how to provide education at home, contribute to their child's socialization, and communicate with them effectively. Their expressed needs highlighted a desire for knowledge on child development, education, and parenting attitudes.